

de øvrige landes importregulering i øjeblikket stiller sig hindrende i vejen for afsætningsmulighederne. Der er næppe grund til at tro, at dette forhold vil ændre sig i den nærmest kommende tid. Liberaliseringen af den europæiske samhandel vil antagelig ikke i større omfang falde på sådanne vareområder og hermed lette afsætningsmulighederne, idet de fleste af landene traditionelt er indstillet på at beskytte deres eget landbrug og må antages at ville fortsætte med denne politik også fremover.

Eksporsten på disse og visse andre vareområder er for tiden delvis betinget af, at Danmark kan tilbyde handelspolitiske modydelser i form af import af forsyningsmæssigt mindre vigtige færdigvarer. Såfremt de færdigvareområder, der handelspolitisk kan udnyttes på denne måde til støtte for afsætningsmulighederne af sekundære danske eksportvarer, overføres til importfriliste og derfor ikke længere kan udnyttes handelspolitisk, må man derfor befrygte, at den danske eksport af sådanne varer snarere forringes end forøges.

Den øvrige eksport falder hovedsagelig på industrivarer. Eksporten heraf har i de senere år været jævnt stigende. Mulighed for en øjeblikkelig kraftig forøgelse af eksporten af industrivarer som følge af lempede importrestriktioner i andre lande foreligger næppe. Industriens produktionskapacitet er i forvejen fuldt udnyttet indenfor de fleste industrigrene, og en stigende eksport vil derfor kun være mulig i det tempo, der, særlig ved nyinvesteringer, finder udvidelse sted af produktionen.

Industriens produktionsomkostninger og hermed konkurrenceedygtigheden er af meget stor betydning for eksportmulighederne på længere sigt. En øget import af færdigvarer vil utvivlsomt ved at påføre industrien sund konkurrence kunne bidrage til at sanere produktionsforholdene og sænke omkostningerne. For produktionsomkostningernes størrelse er det imidlertid ganske afgørende, at virksomhederne forsynes med råvarer og halvfabrikata i et sådant omfang, at produktionskapaciteten kan udnyttes. Begrænses importen heraf i forhold til behovet, vil svigtende kapacitetsudnyttelse betyde en meget væsentlig forøgelse af omkostningerne og hermed forringe konkurrenceevnen. Det må således være en nødvendig forudsætning for, at dansk industri kan stå sig i konkurrencen, at der fortsat er adgang til at forsyne industrien med alle nødvendige råvarer og halvfabrikata på lige fod med andre landes tilsvarende industrier. Ud fra dette synspunkt må man lægge afgørende vægt på, at man indenfor de betalingsmuligheder, der står til rådighed for import, primært sikrer tilførslerne af industriens og landbrugets råstoffer og af det maskinel m. v., der vil være nødvendigt for at kunne udvide og rationalisere produktionsudstyret. Manglende betalingsmuligheder for importen på disse vareområder vil hemme industriens konkurrenceevne, og en stigende færdigvareimport vil under sådanne forhold medføre faldende produktion og hermed eksport. Man må derfor lægge vægt på, at en øget færdigvareimport med det mål for øje at sænke produktionsomkostningerne i dansk industri og herved øge konkurrenceedygtigheden sker gradvis og i et passende tempo, således at de valutamæssige forudsætninger for at kunne forsyne landet med nødvendige råvarer m. v. fortsat er tilstede.

Ved bedømmelsen af afsætningsmulighederne og industriens konkurrenceevne må man som tidligere påpeget yderligere være opmærksom på, at ophævelsen af landenes importreguleringer ikke betyder, at den danske industri i konkurrencemæssig henseende stilles på lige fod med industrierne i andre lande. Dette vil ikke være tilfældet, så længe andre lande stadig opretholder højere toldsatser end Danmark, og så længe de råvareproducerende lande fortsat prisdiskriminerer ved salg til henholdsvis hjemmemarkedet og til eksport.

At forøge den danske industris konkurrenceevne må nødvendigvis kræve nogen tid. På kort sigt er det således ikke sandsynligt, at den danske eksport vil kunne forøges i samme takt som den stigning i importen, der vil blive en følge af, at væsentlige dele af færdigvareimporten overføres til friliste. Som påpeget kan man næppe se bort fra risikoen for, at eksporten en overgang tilmed reduceres, såfremt Danmark ved at overføre de fleste færdigvarer til importfriliste, afskærer sig fra muligheden for over import af sådanne varer at støtte den danske eksport af varer, for hvilke afsætningsmulighederne er begrænset i øjeblikket. På længere sigt forudsætter en forøgelse af konkurrenceevnen, at der vil være mulighed for en fuldstændig dækning af behovet for produktionsmidler, råvarer m. v.